

WHO มอบรางวัลระดับโลกให้ 2 แพทย์ไทย “นพ. ประกิต – นพ. ไพศาล”

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลก สมัยที่ 150 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2565 ประเทศไทยได้เสนอชื่อบุคลากรสาธารณสุขไทยเพื่อเข้ารับการพิจารณารางวัลระดับโลก 2 คน ได้แก่

ศ.นพ. ประกิต วาทีสารกกิจ ประธานมูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
ในรางวัล Dr LEE Jong-wook Memorial Prize for Public Health

นพ. ไพศาล ร่วมวิบูลย์สุข นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ ด้านเวชกรรม สาขาจักษุ-
วิทยา โรงพยาบาลราชวิถี กรมการแพทย์ ในรางวัล Sasakawa Health Prize

โดย รางวัล Dr LEE Jong-wook Memorial Prize for Public Health ก่อตั้งขึ้นในปี 2551 มอบให้กับบุคคล สถาบัน และองค์กรภาครัฐหรือเอกชนที่มีคุณูปการด้านสาธารณสุขอย่างโดดเด่น ส่วนรางวัล Sasakawa Health Prize ก่อตั้งขึ้นในปี 2527 มอบให้กับบุคคล หรือสถาบัน หรือองค์กรพัฒนาเอกชน หรือองค์กรที่ประสบความสำเร็จในการทำงานด้านนวัตกรรมที่โดดเด่นในการพัฒนาบริการปฐมภูมิ

เป็นที่น่ายินดีว่า ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลกได้พิจารณาและประกาศรับรองให้ทั้ง 2 ท่านได้รับรางวัลดังกล่าว เนื่องจาก ศ.นพ. ประกิตฯ เป็นผู้ที่มิใช่บุคลากรโดดเด่นต่อวงการสาธารณสุข ได้ผันตัวเองมาทำงานในภาคประชาสังคมในการส่งเสริมสุขภาพ โดยเฉพาะการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ขณะที่ นพ. ไพศาลฯ เป็นจักษุแพทย์เชี่ยวชาญด้านการรักษาโรคจอประสาทตาที่มุงมั่นแก้ไขปัญหาตาบอดในประเทศไทย โดยเฉพาะภาวะเบาหวานเข้าจอประสาทตา ซึ่งเคยเป็นสาเหตุที่ทำให้ตาบอดสูงเป็นลำดับที่ 2 ของประเทศ¹

ทั้งนี้ ศ.นพ. ประกิตฯ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการมูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ตั้งแต่ปี 2529 และเป็นสมาชิกของคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติของประเทศไทย และเป็นอดีตคณบดี คณะแพทยศาสตร์ รพ. รามาธิบดี ตลอดชีวิตของท่าน ได้อุทิศชีวิตการทำงานเพื่อควบคุมยาสูบ ถือเป็นผู้นำบุกเบิก ทำงานร่วมกับหลายภาคส่วน พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของเครือข่ายเพื่อวางมาตรการควบคุมยาสูบที่มีประสิทธิผล อาทิ เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ เครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพเพื่อการควบคุมยาสูบ ทำให้ลดความชุกของโรคปอดและโรคอื่น ๆ ที่มาจากการบริโภคยาสูบ ท่านมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการขึ้นภาษียาสูบ การควบคุมการโฆษณา การจัดสถานที่ให้สูบบุหรี่ รวมทั้งการเพิ่มคุณภาพการดูแลผู้ป่วย เช่น พ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 และ พ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 นอกจากนี้ท่านยังเป็นที่ปรึกษาทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติในบริบทของกรอบอนุสัญญาการควบคุมการบริโภคยาสูบขององค์การอนามัยโลกด้วย²

ส่วน นพ. ไพศาลฯ เป็นจักษุแพทย์เชี่ยวชาญด้านการรักษาโรคจอประสาทตาที่มุงมั่นแก้ไขปัญหาตาบอดในประเทศไทย โดยเฉพาะภาวะเบาหวานเข้าจอประสาทตา ซึ่งเคยเป็นสาเหตุลำดับที่ 2 ที่ทำให้คนไทยตาบอด โดยพัฒนาวิธีการคัดกรองด้วยการใช้ภาพถ่ายจอประสาทตา และริเริ่มโครงการฝึกอบรมบุคลากรที่ไม่ใช่



ที่มา : (ซ้าย) commons.wikimedia.org/wiki/File:หมอประกิต.jpg, (ขวา) thaigov.go.th/news/contents/details/51489

จักษุแพทย์ให้สามารถคัดกรองผู้ป่วยโรคจอประสาทตาได้ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลที่ขาดแคลนจักษุแพทย์ จนนำไปสู่นโยบายของกระทรวงสาธารณสุขในการตรวจคัดกรองผู้ป่วยเบาหวานเข้าจอประสาทตาทั่วประเทศโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังเพิ่มการเข้าถึงยารักษาเบาหวานเข้าจอประสาทตา ส่งผลให้จำนวนผู้ป่วยลดลงอย่างมาก

อนึ่ง รางวัลจากองค์การอนามัยโลกในปี 2565 มี 6 รางวัล ได้แก่ **[1]** รางวัลมูลนิธิสุขภาพครอบครัว อิห์ซาน โดรามัจจิ (Ihsan Doğramacı) มอบให้กับ ศ. เมห์เหม็ด ฮาเบอร์ลี จากประเทศตุรกี **[2]** รางวัลซาซากาวาแห่งสหประชาชาติเพื่อการสาธารณสุข มอบให้นพ. ไพศาลฯ **[3]** รางวัลมูลนิธิสุขภาพสหรัฐอเมริกา รับ เอมี เรตส์ มอบให้กับ ศูนย์มาลาเรียแห่งชาติของกระทรวงสาธารณสุข ประเทศนิการากัว **[4]** รางวัลซิค ซาบา อัล-อาเหม็ด อัล-ซาบาร์ท เพื่อการวิจัยงานสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้สูงอายุและการส่งเสริมสุขภาพ มอบให้กับ ดร. ฮานาดี คลามิส มูบารัค อัล ฮาเหม็ด จากประเทศกาตาร์ **[5]** รางวัล Dr. LEE Jong-wook Memorial Prize for Public Health มอบให้กับ ศ.นพ. ประกิตฯ และ ศูนย์การรักษาโรคภาวะอุณหภูมิต่ำอย่างรุนแรง ประเทศโปแลนด์ และ **[6]** รางวัลเนลสัน แมนเดลา เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ มอบให้กับ ดร. หู่ว จุนโฮยว จากสาธารณรัฐประชาชนจีน³